

EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE

**Kaunas –
2022-ųjų Europos kultūros sostinė**

Pirmasis stebėsenos posėdis

Nepriklausomų ekspertų grupės ataskaita

**Briuselis,
2018 m. lapkričio mėn.**

Ivadas

Ši ataskaita parengta po 2018 m. lapkričio 20 d. Briuselyje įvykusio ekspertų grupės ir Kauno – vieno iš dviejų miestų, kuriems suteiktas 2022-ųjų Europos kultūros sostinės (EKS)¹ vardas, – atstovų posėdžio. 2017 m. gruodžio 20 d. Vilniuje Lietuvos kultūros ministerija, remdamasi ekspertų grupės parengta atrankos ataskaita², suteikė Kaunui 2022-ųjų Europos kultūros sostinės vardą. Kauno paraiška skelbiama „Kaunas 2022“ svetainėje³. Ši ataskaita skirta viešajai ne pelno įstaigai „Kaunas 2022“ ir bus paskelbta Europos Komisijos svetainėje⁴.

Dalyviai

Ekspertų grupės nariai:

Sylvia Amann, Cristina Farinha (pranešėja) ir Agnieszka Wlazel (pirmininkė)
(paskyrė Europos Parlamentas, 2018–2020 m.)

Ulrich Fuchs, Aiva Rozenberga ir Pauli Sivonen (paskyrė ES Taryba, 2016–2018 m.)

Beatriz Garcia, Jiří Suchánek ir Suzana Žilič Fišer (paskyrė Europos Komisija,
2017–2019 m.)

Kauno – 2022-ųjų Europos kultūros sostinės – atstovai:

Ana Čižauskienė, Tarptautinių ryšių ir programų vadovė

Simonas Kairys, Kauno miesto savivaldybės mero pavaduotojas

Tadas Metelionis, Kauno miesto savivaldybės Plėtros programų ir investicijų skyriaus
vedėjas

Viltė Migonytė-Petrulienė, Regioninių partnerystės kuratorė, „Kaunas 2022“

Virginija Vitkienė, „Kaunas 2022“ direktorė

Rytis Zemkauskas, „Kauno mito“ kuratorius, „Kaunas 2022“

Deimantė Zutelienė, Komunikacijos ir marketingo vadovė, „Kaunas 2022“

Taip pat dalyvavo stebėtojai iš Europos Komisijos Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros
generalinio direktorato ir Lietuvos nuolatinės atstovybės ES kultūros atašė Saulius
Šimanauskas.

¹ Europos kultūros sostinių veiksmams reglamentuojami Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 445/2014/ES dėl veiksmų, susijusių su Europos kultūros sostinėmis 2020–2033 m. Šiame sprendime numatyta surengti tris oficialius miestų, kuriems suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, atstovų ir ekspertų grupės stebėsenos posėdžius. Žr.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32014D0445>.

² Žr. atrankos ataskaitą: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/ecoc-2022-lithuania-selection-report_en.pdf.

³ http://kaunas2022.eu/wp-content/uploads/2017/03/Kaunas_2022_EKS_paraiska_galutine_LT.pdf.

⁴ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.

„Kaunas 2022“ ataskaita

Viešojo ne pelno įstaiga „Kaunas 2022“ prieš posėdį pateikė išsamią ir gerai apgalvotą ataskaitą – ją ekspertų grupė gyrė už dizainą ir rašymo stilių, kuriuo išreikštas puikus humoro jausmas. Ataskaitoje, kaip reikalaujama, išsamiai išvardyta įstaigos veikla, vykdoma nuo tada, kai Kaunui buvo oficialiai suteiktas EKS vardas.

Per posėdį „Kaunas 2022“ atstovai perskaitė pranešimą, kuris apėmė, be kita ko, šiuos aspektus:

Ilgalaikė kultūros strategija

- Miesto savivaldybės mero pavaduotojas kalbėjo apie tai, kad **kultūros strategijos** įgyvendinimo **ilgalaikio proceso** horizontalusis poveikis jau juntamas visuose savivaldybės padaliniuose. Jis taip pat teigė, kad tam pačiam regionui priklausanti Kauno rajono savivaldybė taip pat jungiasi prie šio proceso ir jau pradeda įgyvendinti EKS programą.
- Taip pat atkreiptas dėmesys į **puikų bendradarbiavimą su Kultūros ministerija**. Pasirašytas memorandumas, kuriuo užtikrinamas kultūros sektoriuje dirbančių specialistų darbo užmokesčio didėjimas, – tai viena iš svarbių išankstinių sąlygų, kad darbas būtų atliktas tinkamai.
- EKS padeda Kauną suvokti kaip **turizmo vietą** – miestui tai nauja kryptis. Miestas palaiko puikius išorės ryšius su kitomis šalimis, pavyzdžiui, Japonija ir Nyderlandais.

Kultūros infrastruktūra

- Miesto savivaldybės plėtros programų ir investicijų skyriaus vedėjas užtikrino, kad visi numatyti infrastruktūros projektai įgyvendinami laiku ir iki 2022 m. bus užbaigti. Kalbėdamas apie planuojamą **mokslo centrą (STEM)**, jis perdavė puikią žinią, kad šalies Vyriausybė sutiko prisidėti prie šio centro finansavimo ir kad jis vadinsis ne STEM, o STEAM ir bus skirtas ne tik mokslui, bet ir menams bei kūrybai.
- Taip pat patvirtintas ir jau pradėtas įgyvendinti tarpregioninis programos **INTERREG projektas „Star Cities“** – šiuo projektu bus skatinama tvaraus turizmo plėtra 5-ių Europos miestų upių pakrančių vietovėse.
- Kalbant apie planuojamą **koncertų salę**, jau atrinktas geriausias projekto pasiūlymas ir vyksta šios salės statybos viešųjų pirkimų procedūros.
- Be to, paminėtos kelios sėkmingos iniciatyvos, kaip antai „Paveldas – Kaunui“ ir „Kauno akcentai“, – jose dalyvauja įvairių sričių suinteresuotieji subjektai, be to, jau gauta ir įgyvendinama nemažai pasiūlymų.

Programa

- Direktorė pristatė „**Kaunas 2022**“ viziją ir kaip bendradarbiaujama su kitais sektoriais bei palaikomi glaudesni ryšiai kuriant vientisą pasakojimą. Ji pabrėžė, jog daug dėmesio skiriama tam, kaip suteikti galimybių jaunimui ir kaip Kauną pateikti kaip svarbios šiuolaikinės Europos kultūros vietą. Yra parengtas ir kasmet atnaujinamas įstaigos veiklos strateginis planas. Visuotiniame dalininkų susirinkime paskirta patariamoji taryba (joje dalyvauja ir Kultūros ministerija) – jos nariai susitinka 2–3 kartus per metus.
- Direktorės teigimu, visas programos jau pradėta įgyvendinti. Esamuoju „prologo“ etapu daugiausia dėmesio skiriama gebėjimų stiprinimui ir tinklaveikai. Kitu etapu bus daugiau dirbama su „Šiuolaikinės sostinės“ projektu.
- Direktorė taip pat atkreipė dėmesį į pagrindinius aspektus, kurie svarbūs siekiant užtikrinti **proceso nuo paraiškos pateikimo iki įgyvendinimo etapo sklandumą**: tebedirba nuo pat paraiškos teikimo etapo suburta komanda, be to, visi dalininkai yra tvirtai įsipareigoję įgyvendinti šį projektą, visų pirma – Kauno miesto savivaldybė ir Kauno rajono savivaldybė laikosi finansavimo grafiko. Šalies Vyriausybė 2019 m. valstybės biudžete numatė pirmąją specialiąją subsidiją, skirtą „Kaunas 2022“ programai.
- Tarptautinių ryšių ir programų vadovė pabrėžė, kad jau peržiūrėti visi **paraiškoje nurodyti projektai** ir nustatytos pagrindinės sritys, kuriose reikalingi tarptautiniai partneriai. Netrukus bus paskelbti atviri konkursai. Siekiama finansus valdyti atsakingai, kad vidaus produkcija sudarytų apie 30–40 % produkcijos.
- **Kultūros tempo akademija**, vykdydama gebėjimų stiprinimo ir vertės kūrimu grindžiamą veiklą, taip pat būdama atvira įvairioms auditorijoms, kuria vietos organizacijų tinklą, – tai savaiame svarbus palikimas. Pradėta įgyvendinti **auditorijų plėtros** programą – joje dalyvauja 12 organizacijų ir planuojama, kad iki 2023 m. jų bus 50.
- **Bendruomenių kultūros tarpininkai** – „Fluxus“ agentai – mokomi rengiant komandos formavimo veiklą (seniūnijose jau dirba 8 asmenys ir 15 asmenų šiais metais dalyvauja mokymo kursuose). Kasmet mokymuose / **projekte „Kauno iššūkis“** dalyvauja iki 40 įsipareigojusių jaunuolių (šiais metais – trečioji laida) ir dauguma programos alumnų (šiuo metu jų yra apie 20) vykdo savo kultūrinius projektus. Taip pat kuriamas **savanorystės ir svetingumo fakultetas**.
- 2018 m. pradėjo veikti **EKS forumas** – kasmetinė platforma, skirta programos plėtros klausimams aptarti su platesnės platformos dalyviais ir išplėsti jų bendradarbiavimą, kad jis būtų tarptautinio masto. Šiais metais aktyvumas gerokai viršijo pradinis lūkesčius.
- **Tarptautinėje jaunimo vasaros stovykloje** dalyvavo 100 asmenų iš kitų EKS ir Japonijos. Pagal kitas iniciatyvas jie bendradarbiauja su kitomis EKS, pavyzdžiui, Plovdivu, Matera, Ešu ir Leuwardenu.
- Be to, regioninių partnerysčių kuratorė atkreipė dėmesį į **regioninės partnerystės, architektūros ir tolesnio bendruomenės įtraukimo iniciatyvas**, į kurias taip pat įtraukiami vyresnio amžiaus asmenys, mažumų atstovai ir neįgalieji.
- Galiausiai „Kauno mito“ kuratorius pabrėžė **Kauno indėlį** kuriant šiuo metu labai reikalingą naują Europos pasakojimą – tai daroma remiantis šūkais „nuo painiavos per santaką į sąmoningumą“ ir „iš laikinosios į šiuolaikinę“. Jis pateikė naujausią informaciją apie pokyčius, susijusius su Mitinio Kauno žvėries legenda, taip pat kaip

kuriama knyga vaikams, kurioje paaiškinama programa, ir nacionalinė radijo programa.

Komunikacija ir marketingas

- Komunikacijos ir marketingo vadovė paaiškino, kaip, vykstant trijų etapų procesui, yra **formuojama įvairialypė auditorija** ir kaip palaikomi ryšiai su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat kaip vykdoma informacijos apie šių ryšių poveikį sklaida, įskaitant „atvirų durų“ renginius, diskusijas ir atviras ataskaitas.
- Taip pat dirbama su **Turizmo** departamentu siekiant rasti organizaciją, kuri būtų atsakinga už tarptautinę komunikaciją. Kuriamas **rėmimo** strategija siekiant užmegzti ilgalaikius vertės kūrimu grindžiamus ryšius.

Diskusija

Po pristatymo vyko diskusija – ekspertų grupė gyrė puikų projekto įgyvendinimą, taip pat paprašė paaiškinti kai kuriuos klausimus, pasidalijo patirtimi ir pateikė patarimų. Aptarti šie klausimai:

Programa

- Aptarta, kaip **bendradarbiaujama su kitais Lietuvos miestais**. Nepaisant sunkumų, kurių kyla užmezgant ryšius, kadangi paraiškas teikusių komandų jau nebėra, planuojama nuo 2021 m. bendradarbiauti su Klaipėda ir dar penkiais Lietuvos miestais. Siekiant aptarti galimus bendrus projektus, 2020 m. bus surengta speciali apskritojo stalo diskusija. Tačiau programoje jau dalyvauja keletas menininkų iš Klaipėdos. Ekspertų grupė taip pat informuota apie tai, kad šis miestas galėjo tapti Europos kultūros sostine, ir tai yra geras bendradarbiavimo pagrindas.
- Ekspertų grupė priminė po atrankos proceso pateiktą rekomendaciją dėl būtinybės akcentuoti **europinį aspektą siekiant pritraukti platesnės auditorijos dėmesį**. Paminėtas pasiūlymas surengti Atminties festivalį – tai būtų programa, kurią įgyvendinant būtų pabrėžiamas atvirumas kitam ir keliami šiuolaikiniai, visai Europos visuomenei aktualūs su konfliktų sprendimu susiję klausimai. Komandos nuomone, šiuo metu Baltijos valstybės gali papasakoti kitoms Europos šalims dar svarbesnę istoriją.
 - **1 rekomendacija**. Toliau eiti esama tinkama linkme išlaikant programos europinį aspektą ir užtikrinant, kad puoselėjami tarptautiniai kultūrinės veiklos vykdytojų ryšiai išliktų kaip palikimo dalis.
- Kitas aptartas klausimas – kaip sužadinti **tarptautinių turistų suinteresuotumą** 2022 m. **atvykti į Kauną**. Vieni ryškiausių akcentų – kuriami nauji formatai, kaip antai viešose erdvėse vyksiantis scenos menų festivalis, taip pat 2022 m. vasarą bendruomenių kvartaluose vyksiantis „Fluxus“ festivalis. Komandos nuomone, kelionė „nuo painiavos per santaką į sąmoningumą“ yra unikali – tinkamas jos šūkis būtų toks: „jei nori pakeisti savo gyvenimą, atvyk į Kauną!“ Trys pagrindiniai siūlomi renginiai grindžiami ypatinga Aristotelio dramos struktūra ir dalyviai turės atlikti

aktyvų vaidmenį. Be to, komandos teigimu, regione jau žinoma, kad Kaune vyksta kažkas nepaprasto, ir šis reiškinys apibūdinamas žodžiu „kaunastiška!“. Kauno svetingumas ir visa patirtis vienija.

- **2 rekomendacija.** Savo svarbų, tačiau sudėtingą pasakojimą pateikti kaip plačiai visuomenei skirtą paprastą ir aiškiai suprantamą žinią, susijusią su Kauno, kaip EKS, vizija.
- Skiriama dėmesio **ryšiams su vietos kultūros įstaigomis**. Komanda dar kartą patikino, kad, įgyvendinant gebėjimų stiprinimo programą, mezgami glaudūs šių įstaigų ryšiai ir vyksta reguliarūs jų atstovų susitikimai. Tikimasi, kad bus sukurti ilgalaikiai tvirti ryšiai ir rezultatai, nes manoma, kad dalyviai paskatins pokyčius savo įstaigose.
- Ekspertų grupė taip pat priminė, kad nors pasirengimo metai labai svarbūs, svarbu užtikrinti **tinkamą pusiausvyrą, kad būtų matyti aiškus 2022-ųjų tikslas ir pranašumas** siekiant sužadinti suinteresuotumą tiek šalies, tiek ir tarptautiniu mastu. Taip pat iškeltas **vidaus produkcijos ir užsakomųjų darbų** pusiausvyros klausimas. Komandai bus sunku užtikrinti, kad vidaus produkcija sudarytų 30–40 proc. produkcijos. Komanda patvirtino, kad remiantis sėkminga Modernizmo konferencija ir EKS forumu (jie bus palikimo dalis), į 2022 m. planus įtraukti 3 pagrindiniai renginiai ir bent vienas kiekvienos programos akcentas bus kuriamas vietoje.
 - **3 rekomendacija.** Priimti aiškius ir skaidrius sprendimus dėl to, kokią procentinę dalį turėtų sudaryti užsakomieji darbai ir vidaus produkcija. Naudojantis paslaugų užsakymo galimybe gali būti skatinama stiprinti gebėjimus ir palikimą.
- Kalbant apie **tarptautinį bendradarbiavimą** su kaimyninėmis šalimis, siekiama sukurti programą, kurioje dalyvautų Ukrainos ir Baltarusijos menininkai, ypač kiek tai susiję su pokario modernizmo tema. Vykstant Atminties festivaliui, laikinosios sostinės 100 metų sukakties renginiuose taip pat dalyvaus menininkai, atstovausiantys penkioms kalbų grupėms, kurios buvo atspindėtos miesto spaude (lietuvių, lenkų, vokiečių, jidiš, rusų).
- Taip pat kalbėta apie tai, kaip reikėtų skatinti kurti **tvarią ir žaliųjų renginių programą**.
 - **4 rekomendacija.** Remtis esamomis Europos iniciatyvomis siekiant gauti žinių apie tai, kaip kurti ir įgyvendinti žaliuosius renginius ir juos įtraukti į gebėjimų stiprinimo programą, taip pat, įgyvendinant upių pakrančių turizmo projektą, dalytis šia informacija su regioniniais partneriais.
- **Planuojamų kultūros ir kūrybinių industrijų nustatymo ir rėmimo** klausimas neaptartas, tačiau ekspertų grupė tikisi, jog kitoje stebėsenos ataskaitoje bus pateikta naujausia informacija apie šioje srityje padarytą pažangą.

- Ekspertų grupė gyrė pasakojimo kūrimo iki pat 2022-ųjų, kai Kaunas bus EKS, elementą ir pasiteiravo apie poveikio vertinimo planus, visų pirma – kaip šis simbolinis aspektas bus atspindėtas vykstant vertinimo ir dokumentavimo procesui. Taip pat aptarta, kaip planuojama vertinti „laimės procesą“. Komanda pripažino, kad kol kas esama ankstyvajame šio proceso etape, tačiau tikslas yra tas pats. Septyni esami nedideli miesto universitetai pageidauja būti įtraukti ir kartu dirba įvairiomis mokslinių tyrimų kryptimis. Numatyta skelbti tarptautinį kvietimą menininkams sukurti „laimės jutiklį“, taigi esama galimybių įtraukti menininkus.
 - **5 rekomendacija.** Toliau stengtis taikyti mišrius metodus ir į dokumentavimo bei poveikio vertinimo procesą įtraukti pasakojimo kūrimo bei simbolinius kokybinius elementus. Šis kokybinis metodas labai padėtų sektoriui pasiekti didesnių, nei numatyta, rezultatų.

Kultūros infrastruktūra

- Teirautasi dėl **Europos struktūrinio fondo delsimo** skirti lėšų M. Žilinsko dailės galerijos (ji priklauso Nacionaliniam M. K.Čiurlionio dailės muziejui) renovacijai ir galimo B plano įgyvendinimui. Komanda paaiškino, kad ši dailės galerija priklauso valstybei ir kad tikimasi, jog Kultūros ir Energetikos ministerijos finansuos renovacijos išlaidas, taigi tebevyksta derybos dėl biudžeto lėšų paskirstymo. EKS įstaiga ir miesto vadovai nuolat palaiko ryšius su šia įstaiga ir Vyriausybe – tikimasi, kad tuoj bus pasirašytas susitarimas. Jei ši galerija nebus sutvarkyta per 2 metus, kaip kad suplanuota, mieste yra ir kitų vietų, kuriose galėtų vykti renginiai, nors jos ne tokio paties lygio. Tai, kad konkrečios parodos tikslu ieškoma naujų vietų ir atliekama jų renovacija, – įprasta praktika, daugelį metų taikyta rengiant Kauno bienalę.
 - **6 rekomendacija.** Rengti susitikimus ir derinti veiksmus su visais dalyvaujančiais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat sudaryti su jais konkretų susitarimą, patvirtinti tvarkaraštį ir biudžetą. Ekspertų grupė visų pirma rekomenduoja skubiai sušaukti valstybės lygmens posėdį (su Kultūros ir Energetikos ministerijų atstovais), kad šis klausimas būtų greitai išspręstas siekiant 2019 m. pradžioje pradėti įgyvendinimo veiklą (konkrečiai – konkurso procedūrą). Be to, patartina turėti parengtą planą B.
- Ekspertų grupė taip pat paprašė paaiškinti ateities perspektyvas dėl **mokslo centro ir koncertų salės** valdymo ir programos, taip pat šių objektų sąsajas su EKS. Mokslo centro vizija (mokslo propagavimas platesniu mastu, visų pirma – tarp vaikų) turėtų dar labiau sustiprinti esamą IT ir inžinerijos sektorių potencialą. Jau atrinktas projekto architektūrinis pasiūlymas ir šiuo metu rengiamasi skelbti statybų viešuosius konkursus. Be to, jau sudaryta sutartis su patyrusia Lenkijos bendrove dėl koncepcijos ir ekspozicijų plano kūrimo. Vyksta derybos su architektais siekiant įtraukti papildomų erdvių meno, kultūros ir kitiems renginiams. Sudarytas partnerystės susitarimas su Kultūros ministerija – juo užtikrinta, kad pradinis biudžetas bus padidintas iki 23 mln. EUR. Numatoma, kad šią vietą Kultūros ministerijos lėšomis valdys savivaldybės administruojamas viešojo sektoriaus operatorius. Planuojama mokslo centrą atidaryti 2021 m. pabaigoje. Taigi yra numatyta konkrečiai EKS

programa menų ir technologijų srityse bei aiškus bendradarbiavimo modelis. Manoma, jog tokie patys planai kuriami ir dėl koncertų salės – ji į paraišką neįtraukta. Tačiau delsimo atveju programą būtų galima įgyvendinti kitose esamose salėse. Finansavimas dar skirstomas, tačiau numatoma kurti ir komercines erdves, taigi būtų galima sudaryti partnerystės susitarimus su privačiais investuotojais. Galiausiai, be kitų vietų, taip pat numatyta pastatyti laikiną sceną ant vandens ir šiuo tikslu mezgami partnerystės ryšiai su Bregenco festivalio kūrėjais (jie turi daug patirties šioje srityje).

- **7 rekomendacija.** Toliau kurti reikiamas šių dviejų naujų vietų turinio ir galimybių programas ir užtikrinti reikiamas sąsajas su EKS programa ir komanda.

Finansavimas

- Vyko diskusija dėl **sunkumų, susijusių su Vyriausybės finansavimo skyrimu**. Tai, kad valstybės finansavimas bus teikiamas kaip kompensacija, kelia pavojų įstaigos „Kaunas 2022“ pinigų srautų pakankamumui įgyvendinant finansinius įsipareigojimus. Be to, kadangi viešojo finansavimo lėšos negali būti perskirstomos, visos jos turės būti skiriamos konkurso tvarka – atsižvelgiant į su tarptautiniais partneriais kuriamą EKS programos turinį, tai daug laiko užimanti ir sudėtinga procedūra. Komanda papasakojo apie visų dalyvaujančių šalių geranorišką pagalbą lengvinant šias procedūras. Ieškoma sprendimų ir viena iš galimybių būtų nacionalinio finansavimo lėšas pervesti savivaldybei, o paskui, nedelsiant, pagal sąskaitą faktūrą – įstaigai „Kaunas 2022“. Kad būtų išvengta ilgų su viešaisiais pirkimais susijusių procesų, miesto savivaldybė paskelbs kvietimą teikti projektų pasiūlymus. EKS įstaiga juos tvarkys ir atrinks, o paskui pateiks savivaldybei prašymą skirti finansavimą pagal pateiktą projektų ir partnerių sąrašą. Vis dėlto valstybės biudžeto procedūros – neatidėliotinos svarbos klausimas ir komanda paprašė ekspertų grupės patarimo.
 - **8 rekomendacija.** Išnagrinėti Latvijos kultūros ministerijos taikytą modelį, pagal kurį 20 % lėšų buvo išmokama avansu, o kiti mokėjimai buvo tolygiai atliekami dalimis pagal kiekvieno metų ketvirčio ataskaitą ir atsižvelgiant į konkrečius su projektais susijusius poreikius. Rengti susitikimus ir derinti veiksmus su visais suinteresuotaisiais subjektais siekiant susitarti dėl galutinio veiksmų plano, pritaikyto prie konkrečių „Kaunas 2022“ poreikių, atsižvelgiant į lig šiol padarytą tinkamą pažangą.
 - **9 rekomendacija.** Numatyti pakankamai laiko reikiamiems atviriams konkursams ir atrankos procedūroms, kad 2019 m. būtų galima pradėti sudarinėti sutartis.

Personalo formavimas

- Ekspertų grupė teiravosi apie personalo formavimo **strategiją, taikytiną išorės / savarankiškai dirbantiems** darbuotojams. Komanda paaikšino, kad tai geresnė galimybė visiems asmenims, turintiems kitą darbą ir prie EKS veiklos galintiems prisidėti tik iš dalies, ir asmenims, dirbantiems tik su konkrečiais renginiais, taip pat taip būtų galima sumažinti tarptautinių darbuotojų išlaidas.

Komunikacija

- Taip pat trumpai aptarta, kaip **kuriamas prekės ženklas ir vykdoma komunikacija**. Komanda papasakojo apie kuriamas įvairias partnerystes ir apie tai, kad kiekviena iš jų turės galimybę kurti savo pasakojimą, susijusį su prekės ženklu „Kaunas 2022“. Kalbant apie daugelį iniciatyvų, EKS įstaiga veikia tik kaip rėmėjas arba ambasadorius. Su viena bendrove bus sudarytas partnerystės susitarimas dėl nušvietimo žiniasklaidoje stebėsenos, o 2020 m. bus vertinama reputacija.
 - **10 rekomendacija.** Parengti aiškias rekomendacijas dėl visų komunikacijos veiksmų, kad būtų užtikrintas EKS, kaip ES iniciatyvos, matomumas.
- Be to, „Kaunas 2022“ komanda informavo apie tai, kad pradėjo veikti keletas įvairių **interaktyvių platformų ir skaitmeninių priemonių**, visų pirma skirtų vertinimui ir Kauno legendos susiejimui su vietos paveldu. Taip bus siekiama išsiaiškinti miesto IT ir kūrybinių industrijų potencialą ir kiek studentai ir universitetai pageidauja prisidėti kuriant programėles ir žaidimus.

Informavimo veikla

- Ekspertų grupė norėjo daugiau sužinoti apie **bendradarbiavimą su mokyklomis**. Komanda paaiškino, kad bendradarbiaujama su įvairių miesto mikrorajonų bei Kauno rajono vietovių mokyklomis. Palaikyti bendradarbiavimo ryšius taip pat padeda Kauno miesto savivaldybės Švietimo skyrius ir „Fluxus“ agentai. Jau baigiama rengti keletą naujų projektų, įskaitant klasėse vykdomus šiuolaikinio teatro ir meno projektus, taip pat įgyvendinama edukacinė pasakojimo programa. Kalbant apie darbą su **darželiais**, kuriama jaunesniems vaikams skirta teatro ir šokių programa, taip pat kuriamos knygos vaikams. Užbaigus atvirą konkursą dėl Žvėries įvaizdžio kūrimo, EKS įstaiga galės imtis platesnės veiklos su šia auditorija.
- Kalbant apie **vietos kultūrinės veiklos vykdytojų išvykstamąjį judumą**, paaiškinta, kad kai kurie jaunuoliai, kultūrinės veiklos vykdytojai ir „Fluxus“ agentai jau turėjo galimybę keliauti, visų pirma – EKS tinkle. Savanoriai ir žurnalistai taip pat neužilgo turės galimybę nuvykti į Materą ir Plovdivą. Be to, papildomų galimybių nuvykti į EKS miestus atsiras pagal jaunųjų ambasadorių programą, kurią Kauno miesto savivaldybės taryba įgyvendina su miestais partneriais, pavyzdžiui, Sankt Peterburgu. Miesto savivaldybės tarybos nariai taip pat bus raginami keliauti, visų pirma į kitų EKS atidarymo renginius.

Rizikos valdymas

- Galiausiai buvo aptarti didžiausi laukiantys **uždaviniai**. Vienas iš uždavinių – tai, kad reikia dar glaudžiau bendradarbiauti su nacionalinių kultūros įstaigų direktoriais, kad jų dalyvavimas būtų dar aktyvesnis. Be to, kalbėta apie tai, kad kadangi EKS išlaidoms nacionaliniu ir miesto lygmenimis skiriamas papildomas apdairumu grindžiamas dėmesys, reikia dažnai rengti ataskaitas ir tai reikalauja daug energijos bei laiko.

Būsiami veiksmai

Ekspertų grupė palankiai vertina komandos susitelkimą ir puikų darbą, kurį įstaiga „Kaunas 2022“ atliko suteikus Kaunui EKS vardą, ir sveikina už tai. Pasirengimas EKS metams vyksta tinkama linkme ir jau matyti daug puikių laimėjimų, pavyzdžiui, įdomi meninė programa, turinti stiprų europinį aspektą, tvirtos gebėjimų stiprinimo iniciatyvos, įskaitant Kultūros tempo akademiją, EKS forumą, „Fluxus laboratorijas“ ir agentus, taip pat bendruomenių įtraukimas.

Tačiau ekspertų grupė atkreipia dėmesį į tai, kad būtina išspręsti kelias aptartas problemas, ir ragina atsižvelgti į pirmiau pateiktas rekomendacijas. Ekspertų grupė taip pat pasirengusi atsakyti į visus klausimus, kurių galėtų kilti „Kaunas 2022“ komandai, ir pateikti patarimų (per Komisijos tarnybas).

Komisija 2020 m. viduryje surengs antrąjį stebėsenos posėdį.

Ekspertų grupė dėkoja „Kaunas 2022“ komandai už labai informatyvią bei motyvuojančią diskusiją ir lauks informacijos apie kitus Europos kultūros sostinės projekto įgyvendinimo laimėjimus.